

Vezetői összefoglaló XIII. Ars Sacra Fesztivál 2019. szeptember 14-22.

Mottó: „Legyenek mindnyájan egyek.” (Jn 17,21)

Egyházi fővédnök: **dr. Erdő Péter bíboros**, prímás, esztergom-budapesti érsek

Világi fővédnök: **Herczegh Anita**, a köztársasági elnök felesége

Az Ars Sacra Fesztivál célja felszínre hozni az európai kultúra mélyén nyugvó szakralitást a művészetek segítségével, elősegíteni a nemzet lelki felemelkedését és spirituális egységét.

Az Ars Sacra Fesztiválon 2019-ben **418 helyszínen, 11 művészeti ágban mintegy 700 térítésmentes, lélekemelő programon, 100.000 látogató vett részt**. Határainkon túl Ausztriában, Franciaországban, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában és Ukrajnában is megjelentek az Ars Sacra Fesztivál programjai.

Az Ars Sacra Fesztivál keretében megvalósult IV. **Ars Sacra Filmfesztiválon** a Tabán Art Moziban egész héten telt házas vetítéseken mutattuk be a pályázatunkra beérkezett 100 filmből a szakmai zsűri által legjobbnak ítélt 42 alkotást.

A történelmi egyházak 200 temploma nyitotta ki kapuját az Ars Sacra Fesztiválhoz kapcsolódva, mintegy 500 fő önkéntes munkájával megvalósuló, lélekemelő és közösségteremtő programokkal várva az érdeklődőket. Idén először **a zsidó felekezet is jelentős számú programmal csatlakozott** az Ars Sacra Fesztiválhoz. Esküvői kiállítással, Talmud tanulással, koncerttel, sétákkal, könyvbemutatóval és konferenciákkal gazdagították a rendezvénysorozatot.

Az Ars Sacra Fesztivált **Bábel Balázs érsek úr nyitotta meg**, köszöntőt mondott a házigazda, **Dr. Varga Benedek**, a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatója.

Az Ars Sacra Fesztivál „Europe for Festivals Festivals for Europe” EFFE Label minősítéssel rendelkezik, és a logója, mint magyar gyökerű kezdeményezés egész Európában védettséget élvez. Kezdetektől fogva együttműködünk az Európa Tanács által kezdeményezett Kulturális Örökség Napjainak - European Heritage Days – szervezőivel, kikkel ebben az évben is közös sajtótájékoztatókat tartottunk.

Sajtómegjelenések: Az Ars Sacra Fesztivál a közszolgálati csatornákon, online felületeken, a közösségi médiában, valamint a nyomtatott sajtóban több mint száz megjelenést generált.

Támogatóinknak, az Esztergom-Budapesti Főegyházmegyének, az Emberi Erőforrások Minisztériumának, a Nemzeti Kulturális Alapnak, a Magyar Művészeti Akadémiának, Budapest kerületeinek, múzeumoknak, galériáknak, templomi közösségeknek, művészeknek ezúton is köszönetet mondunk.

A XIV. Ars Sacra Fesztivált 2020. szeptember 12-20. között rendezzük meg, a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszussal egy időben.

Mottó: „Minden forrásom belőled fakad.” (Zsolt 47,7)

Budapest, 2019. november 08.

Dragonits Márta

Kolek Ildikó
Ars Sacra Alapítvány kuratóriuma

Toroczka Ilona

„Legyenek mindnyájan egyek.” (Jn 17,21)

XIII. ARS SACRA FESZTIVÁL

2019. évi beszámoló

2008 óta minden év szeptember harmadik hetén, a Kulturális Örökség Napjaival egy időben megrendezzük az ország első szakrális művészeti ünnepségsorozatát, az Ars Sacra Fesztivált. Akkor megfogalmazott küldetésünkhöz máig hűek vagyunk, így továbbra is a történelmi egyházak bevonásával, a művészet nyelvén mutatjuk be azokat az örök és szent értékeket, amelyek európai és nemzeti kultúránkat, önazonosságunkat alakították. A szakrális művészi megnyilvánulások a múltból forrásoznak, de üzenetük a jelenben is utat talál hozzánk, hogy zsinórmértéket adjon hétköznapi életünkhöz. *Ennek szellemében idén szeptember 14. és 22. között határon innen és túl 418 helyszínen, mintegy 700 ingyenes lélekemelő programmal vártuk az érdeklődőket.*

Az immár *tizenhárom* éves fesztivál a magyar kulturális élet szerves részévé vált, örömmel tapasztaljuk, hogy az ország neves kulturális intézményei és elismert művészei évről-évre szinte természetességgel csatlakoznak a rendezvénysorozathoz a legkülönbefélebb programkínálattal. Kiállítások, koncertek, színházi és irodalmi előadások, filmvetítések, tematikus séták, imaestek és gyerekprogramok széles tárházával irányítottuk a figyelmet az európai zsidó-keresztény kultúra gazdagságára. A szakrális művészetek előtt olyan különleges helyszínek nyitották meg kapuikat a teljesség igénye nélkül, mint a Lóvasút Kulturális és Rendezvényközpont, a Páva utcai zsinagóga, Bösze Ádám Zenei Antikváriuma, a volt Conti utcai börtön épülete, a Hagyományok Háza, Magyar Képzőművészeti Egyetem, stb.

Teltház az Anima Musicae Kamarazenekar koncertjén a MOM Kulturális Központban /
Fotó: Thaler Tamás

Budapesten 205, míg vidéken, a határon túli helyszínekkel együtt 213 intézményben jelentek meg a piros angyalokkal fémjelzett Ars Sacra programok. A zenei műfajban többek között Bogányi Gergely, Sebestyén Márta, Szalóki Ági, Maczkó Mária, Szent Efrém Férfikar, Sudár Annamária, Hot Jazz Band, Bolla Milán és a Solti György Zeneiskola Vonósenekara, Ábrahám Márta, Misztrál együttes és a Kaláka névvel találkozhattunk. Elgondolkodtató perceket kaptunk Lackfi Jánostól, megindítva hallgattuk Kéri Kitty és Oberfrank Pál szerelemről szóló előadását, lenyűgözve álltunk az Ötvösművészeti Biennále vagy éppen Thaler Tamás fotóművész tárlata előtt. Csak néhány példa a több száz rendezvény közül, amely találkozást kínált az örök értékekkel.

A tíz nap alatt igen jelentős kulturális pezsgést tapasztalhattunk országszerte a hagyományos történelmi egyházak életében. A fesztivál első, Nyitott Templomok Napja keretében több mint 200 templom tárta szélesre kapuit, hogy történeti és művészettörténeti előadásokkal, liturgikus bemutatókkal, orgonakoncertekkel, közösségi együttléttel várja

érdeklődő vendégeit. Ez évi szentírási „*Legyenek mindnyájan egyek.*” mottónkat János könyvéből merítettük, amely jelmondat sokféleképpen tükröződött az ökumenikus programkínálatban. Ezek közül kiemelendő, hogy a katolikus és protestáns egyházak mellett idén először a zsidó felekezet is jelentős mennyiségű programmal csatlakozott az Ars Sacra Fesztiválhoz. Esküvői kiállítással, Talmud tanulással, koncerttel, sétákkal, könyvbemutatóval és konferenciákkal gazdagították rendezvénysorozatunkat.

Az 50 éves Kaláka (balra) és a Kodály Zoltán Magyar Kórusiskola Jubilate leánykara (jobbra) / Fotó: Gál Bereniké és Farkas Péter

Az ökumenikus jelleg mellett a jövőre Budapesten megrendezésre kerülő 52. *Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra* való készüllet is megjelent az idei fesztivál szellemiségében. Szerzetesek összművészeti est keretében, a Piarista Múzeum az 1938-as kongresszus tárgyi emlékeinek kiállításával járta körül a témát, csakúgy, mint a veszprémi Hősök Kapuja Látogatóközpont, ahol archív videofelvételeket is láthattak az érdeklődők. Mezőkövesden az Utolsó vacsora titka címmel zenés irodalmi műsort rendeztek, számos templomban pedig szentségimádásokat tartottak.

Ikonfestők 20 éves jubileumi kiállítása (balra) és Bukta Norbert festőművész kiállítása (jobbra) / Fotó: Szűcs Péter és Dragonits Márta

Kapcsolódó programként negyedik alkalommal rendeztük meg az *Ars Sacra Filmfesztivált*. A június 30-i határidőre minden eddiginél több, összesen 100 alkotás érkezett be felhívásunkra, amely filmek jelentős része művészi színvonalon szólt az emberi lét sokszínűségéről, a hit erejéről és az örök emberi értékekről. A négytagú zsűri - Dér András filmrendező, Gelencsér Gábor filmesztéta, Komlósi Orsolya producer, Göbel Ágoston újságíró - döntése alapján a filmrajongók 42 alkotással ismerkedhettek meg a Tabán Art Moziban szeptember 15. és 22. között, ingyenes vetítéseinken. A zsűri egész estés dokumentumfilm,

rövid dokumentumfilm és rövid, fikciós kategóriában győzteseket is hirdetett, míg az Ars Sacra Alapítvány fődíjat és különdíjat, a Katolikus Rádió és az Emberi Erőforrások Minisztériuma külön elismeréseket osztott ki.

Alapítványunk az év többi részében a fesztivál szervezése, építése mellett is képviselteti a szakrális művészet népszerűsítésének fontosságát. Havonta egyszer a Párbeszéd Háza Pázmány Péter konferenciatermében *filmklubot* szervezünk, ahol példaértékű életet mutatunk be közönségünknek a hazai dokumentumfilmek tolmácsolásában. Februárban a csepeli Szabó Magda Közösségi térben került bemutatásra az Ars Sacra Alapítvány ötletéből született irodalmi est, a *Szeretetlenül* Kéri Kitty és Oberfrank Pál közreműködésével. Márciusban partnerségi együttműködés keretében koncertet szerveztünk a Bach Mindenkinél Fesztiválon, ahol *Bach skót dudára és orgonára* címmel Kéri György skót dudás és Makai István orgonaművész egyházzenei duójának lehettünk szem-és fültanúi. Áprilisban, a húsvéti ünnepkörhöz kapcsolódóan kiállítást rendeztünk *Bada Márta roma festőművész* Jézus szenvedéstörténetét tizenhat stációképen megjelenítő olajképeiből a budavári Mária Magdolna-torony földszinti termében. *Művészet és hitvallás* címmel csatlakoztunk a Párbeszéd Háza tematikus sorozatához, amely a hivatás témája köré szerveződött. Májustól júniusig három művészházaspár (Klunkon Edit és Ránki Dezső; Tallián Mariann és Lázár Balázs; Borsos Kata és G.Horváth László) kötetlen beszélgetés keretében mesélt művészetükről, hivatásukról, családi életükről. Évről-évre részt veszünk a *Karizmák Ünnepe* rendezvénysorozaton, ahol beszélgetésekkel, interaktív játékokkal, figyelemfelkeltő molinókkal szólítottunk meg kicsiket és nagyokat egyaránt. Ismereteinket igyekszünk bővíteni kulturális, társadalmi, teológiai témákban, ezért *konferenciákra, workshopokra* látogattunk el (pl. Ratzinger konferencia, Eucharisztikus tudományos konferencia, Civil Információs Centrum képzései, DUE Médiahálózat képzése stb.), hogy még hatékonyabban tudjunk dolgozni a szent művészet és kulturális értékeink megmaradásának ügyéért. Idén először szerepeltünk a MagnetBank *Közösségi Adományozás Programjában* (KAP), ahol kommunikációs képzésen és adománygyűjtő kampányban vehettünk részt. Mindezen alkalmak a jövőépítés és az állandó fejlődés szempontjából tovább gazdagítják szervezetünk életét.

A IV. Ars Sacra Filmfesztivál díjátadó ünnepségének pillanatai
/ Fotó: Maczkó Erzsébet

Az Ars Sacra Fesztivál immár harmadszor tudhatja magáénak az *Európa a Fesztiválokért, a Fesztiválok Európáért* Fesztivál Minősítés elismerését. Az elmúlt év végétől jelen vagyunk az EFFE új fesztiválkatalógusában, a www.festivalfinder.eu oldalon is, melynek

célja egy teljes Európát magába foglaló új portál létrejötte, mind a közönség, mind pedig a szakma számára. Idén Bécs, Párizs, Csíksomlyó, Kolozsvár, Nagyvárad, Selmecbánya, Beregszász és Észak-Komárom városa is csatlakozott hozzánk. A jövőben még nagyobb hangsúlyt fektetünk arra, hogy országhatárainkon kívül, a diaszpóra magyarság és a szakrális művészetekre nyitott emberek javára is megjelenjenek Ars Sacra programok.

A 2019. évi XIII. Ars Sacra Fesztivál létrejöttéért hálával tartozunk elsősorban annak a több száz csatlakozó intézménynek, a szervezőknek, segítőknek és kollégáknak, akik kinyitották templomaik, zsinagógáik, múzeumaik, galériáik, színházaik és kulturális központjaik ajtaját, és akik nélkül nem jöhetett volna létre a nagy ívű rendezvénysorozat. Nem kisebb köszönettel tartozunk az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap, a Magyar Művészeti Akadémia támogatásáért, amely lehetővé tette magabiztos hozzáállásunkat a szervezés tekintetében. Köszönjük Budapest kerületeinek, hogy anyagi támogatásukkal, helyszínek biztosításával tovább segítették munkánkat. Hálaság vagyunk a sajtó munkatársainak, akik egész héten kiemelt figyelmet szenteltek fesztiválunknak és színvonalas műsorokkal, izgalmas riportokkal, élő közvetítésekkel járultak hozzá a programok sikeres megvalósulásához.

Összegezve elmondhatjuk, hogy 2019-ben *117 településen, 418 helyszínen, 700 programmal* a valódi egységet megélve és a művészi alkotásoktól megérintve újra sikerült felemelni az európai szakrális kultúrát szerte a Kárpát-medencében. Ingyenes rendezvényeinkkel széles rétegek számára kínáltunk lélekemelő pillanatokat. Az évenkénti 10 %-os növekedést, a programok mennyiségét és az eddigi visszajelzéseket figyelembe véve becsléseink szerint körülbelül *100 000* fő vett részt az idei Ars Sacra Fesztivál programjain, amely szám komoly és jelentős pozitív értékelést jelent szervezetünk életében. Az elérhetőség mellett igyekeztünk a közösségépítés - és erősítésre is figyelmet fordítani. A felekezetek, intézmények és helyi közösségek közötti párbeszéd elindulását vagy éppen annak folytonosságát látni előremutató tapasztalat számunkra. Csakúgy, mint a feltörekvő művészek bemutatkozási lehetősége és a kisebb szakrális művészeti események felkarolása. Jövőképünkben egy értékeiben megerősített nemzet, a különböző társadalmi csoportok kulturális megbecsülése, és az európai kulturális örökségünket éltető fiatal szerepel.

ARS SACRA ALAPÍTVÁNY, 2019

Elnök: Dragonits Márta

Kuratóriumi tagok: Kolek Ildikó, Toroczky Ilona

Egyházi fővédnök: Erdő Péter bíboros, prímás esztergom-budapesti érsek

Világi fővédnök: Herczegh Anita, a köztársasági elnök felesége

www.ars-sacra.hu

ars-sacra@ars-sacra.hu